

Intern periodisk evaluering av bachelorprogrammet i økonomi og administrasjon

Knut P. Heen

Innledning

Dette er en intern rapport i forbindelse med den periodiske evalueringen av bachelorprogrammet i økonomi og administrasjon ved Høgskolen i Molde. Formål, form, oppfølging og ansvar for denne evalueringen er beskrevet [her](#). Ifølge beskrivelsen:

«Den periodiske evalueringen er et komplement til det årlige kvalitetsarbeidet og skal bidra med et helhetlig og eksternt blikk på programmets form og innhold. Den skal være et redskap for fagmiljøene i deres arbeid med å utvikle programmet.»

Vi oppfatter komplement til å bety at det årlige kvalitetsarbeidet danner et kunnskapsgrunnlag for den periodiske evalueringen, men at den periodiske evalueringen skal komplementere kunnskapsgrunnlaget fra det årlige kvalitetsarbeidet. Dvs. denne rapporten i hovedsak skal rettes mot de aspekter rundt programmet som ikke belyses i det årlige kvalitetsarbeidet. Videre sier beskrivelsen:

«Formålet med evaluering av studieprogram er å legge til rette for kontinuerlig forbedring av programmene ved Høgskolen. Evalueringen skal bidra til at studieprogrammets læringsmål er oppdaterte og relevante, og at emnene som inngår i programmet er utformet med læringsaktiviteter og evalueringsformer på en slik måte at studentene oppnår studieprogrammets læringsutbytte. Evalueringene skal også bidra til at programmene har en plass i Høgskolens samfunnsoppdrag og har relevans for arbeidsmarked og samfunn generelt.»

Bachelorprogrammet i økonomi og administrasjon følger UHR-Økonomi og administrasjons felles nasjonale studieprogram. Dette betyr at studieprogrammets læringsmål både bestemmes nasjonalt og evalueres nasjonalt på tvers av institusjonene i samarbeid med både studentrepresentanter og representanter for arbeidslivet (NHO, Econa, og Revisorforeningen). [Inneværende plan](#) ble vedtatt i november 2018 og ble evaluert nasjonalt i løpet vår22/høst23 i UHR-ØA. Evalueringen førte ikke til noen endringer i studieprogrammet nå (se vedlegg 1).

Læringsmålene i UHR-ØA-planen legger også føringer på fagsammensetningen i programmet. Hele 105 studiepoeng er obligatoriske emner som til en viss grad kan tilpasses lokale forhold. De siste 75 studiepoengene er valgemner hvorav bare 15 studiepoeng må komme fra de tradisjonelle økonomi og administrasjon-områdene. Studentene har med andre ord mulighet til å velge et helt årsstudium fra andre områder som f.eks. IT, juss, og samfunnsfag ved HiM (andre årsstudium kan innpasses fra andre institusjoner). Vi tilbyr også en spesialiseringsprofil på 60 studiepoeng innen regnskapsføring som leder frem til profesjonen autorisert regnskapsfører. Denne profilen er relativt populær både blant egne studenter og arbeidstakere i bransjen. Regnskapsførerprofilen er også underlagt en egen [nasjonal studieplan](#) utarbeidet av UHR-ØA. Den nyeste planen ble vedtatt våren 2023 og iverksettes nå hos oss med overgangsordninger etc. Denne planen inneholder også klare læringsmål som også bestemmes nasjonalt. Utover dette tilbyr avdelingen relativt få valgemner rettet spesielt mot bachelorstudentene i økonomi og administrasjon. Resten av valgmenyen består stort sett av emner fra andre studieprogram ved høgskolen.

Relevante evalueringsspørsmål

Siden evalueringen av programmets læringsmål og emneportefølje gjøres på nasjonalt nivå, er det liten grunn til å repetere dette arbeidet lokalt siden vi heller ikke kan gjøre endringer på dette lokalt. Vi velger derfor å evaluere de aspekter av programmet som hverken evalueres årlig eller periodisk i UHR-ØA. Det er spesielt to aspekter det kan være fornuftig å se nærmere på. Det ene er frafall i løpet av studiet, og det andre er oppsplitting av større 15 stp emner i mindre 7,5 stp emner.

Når det gjelder frafall vet vi fra årsrapportene at det er et ganske stort frafall mellom 2. og 3.semester, dvs. etter første studieår (se vedlegg 2). Dette fenomenet strekker seg langt tilbake i tid (sannsynligvis lengre enn de data som foreligger). Etter 3.semester er frafallet betydelig mindre.

Økonomi og administrasjon utdannelsen kan være en type utdanning som tiltrekker seg studenter som egentlig er jobbsøkende, men ønsker å studere ved siden av jobb eller begynner å studere fordi de ikke fant jobb for øyeblikket. Det kan derfor være slik at man etter hvert finner en jobb som gjør at interessen for studiene reduseres, og at man etter hvert slutter helt. Vi vet allerede at vi får inn flere studenter (som emnestudenter) senere i livet med et halvferdig bachelorprogram i økonomi og administrasjon enten fra Høgskolen i Molde eller fra andre steder i landet. En forklaring vi da får er at man fikk jobb, barn, og andre forpliktelser (f.eks. boliglån) som gjorde det vanskelig å finne plass til studier ved siden av jobb.

Det vi gjør i denne rapporten, er å sammenligne frafallet med tilsvarende program ved andre institusjoner i landet for å identifisere om dette kan relateres til øk-adm-programmet eller om det er et spesielt problem ved vårt program ved HiM. Karakterstatistikker bør også kunne svare på om det er en sammenheng mellom karakterer (spesielt stryk) og frafall. Her må vi ha i bakhodet at jobb ved siden av studiene kan forårsake både dårlige karakterer og frafall slik at en sammenheng mellom karakter og frafall ikke nødvendigvis er en årsakssammenheng.

Når det gjelder oppsplitting av store 15 stp emner i mindre enheter er dette noe som har vært diskutert internt i fagmiljø i lengere tid. Argumentet for oppsplitting har blitt sterke etter at kravet om to sensorer på store kurs ble innført. Dette gjelder bare to BØK-emner (BØK300 og valgfag BØK400), men det vil medføre en del ommøblering av stoff mellom flere emner. Sammensetning av læringsmålene i BØK300 er ikke slik at man bare kan dele stoffet opp i to kurs på 7,5 stp. Det vil også være behov for å flytte stoff til/fra BØK205 slik at stoff som passer sammen havner i ett emne. Grunnen til at vi ikke allerede har gjort disse endringene skyldes delvis fornyelse av undervisningspersonellet. Det vi kartlegger her er hvordan emnesammensetningen for BØK-fagene er ved andre institusjoner, dvs. hvordan læringsmålene på programnivå fordeles på ulike emner.

Dagens BØA-studieplan

Detaljert studieplan finnes [her](#).

En kortere oversikt følger.

Obligatoriske kurs

1.semester

ADM100	Organisasjonsteori og -psykologi	7,5 stp
ADM120	Marketing	7,5 stp
BØK105	Finansregnskap 1	7,5 stp
MAT100	Anvendt matematikk	7,5 stp

2.semester

ADM205	Endringsledelse	7,5 stp
BØK205	Økonomistyring og regnskap	7,5 stp
MAT110	Anvendt statistikk	7,5 stp
SØK200	Mikroøkonomi	7,5 stp

3.semester

ADM300	Foretaksstrategi	7,5 stp
BØK300	Finansiell- og økonomisk styring	15 stp
SØK100	Makroøkonomi	7,5 stp

4.semester

ADM201	Innf. i samfunnsvitenskapelig metode	7,5 stp
ADM620	Etikk	7,5 stp

Valgemner

Resten av programmet består av 75 studiepoeng valgemner som finnes [her](#). Med unntak av regnskapsførerprofilen kommer de fleste kursene i hovedsak fra andre studieprogram ved HiM.

Regnskapsførerprofilen

Obligatoriske kurs

4.semester

BØK400	Finansregnskap 2	15 stp
JUR410	Skatterett 1	7,5 stp

5.semester

BØK640	Finansregnskap 3	7,5 stp
JUR525	Skatterett 2	7,5 stp

6.semester

JUR536	Foretaksrett	7,5 stp
--------	--------------	---------

Valgbare emner (minimum 15 stp må tas)

BØK620	Finansregnskap og verdsetting (høst)	7,5 stp
IBE430	Forretningsprosesser og ERP (høst)	7,5 stp
ADM140	Virksomhetsstyring i organisasjoner (vår)	7,5 stp
IDR220	Idrettsjuss (vår)	7,5 stp
JUR205	Arbeidsrett (vår)	7,5 stp

Det kan tillegges at vi nå også jobber med å tilby denne profilen som et årsstudium i regnskapsføring under EUV-paraplyen. Vi har i lengre tid hatt mange emnestudenter som tar disse kursene etter at de har kommet i fullt arbeid som regnskapsførere. En formalisering av et eget program for disse vil både gi et bedre bilde av hvor mange studenter dette faktisk er, og gjøre kvalitetsarbeidet rundt disse studentene klarere med f.eks. egen studieleder og kvalitetsteam.

Gjennomføringsdata BØA hele landet

Her ser vi på gjennomføringsstatistikken fra DBH for bachelorprogrammene i økonomi og administrasjon ved ulike institusjoner i landet. Statistikken (under) viser hvor mange som startet i hvert kull, andel som ble ferdig på normert tid, andel frafall, og andel i programmet utover normert tid. Statistikken inneholder tydeligvis ikke bare programmer med navnet økonomi og administrasjon, men også lignende programmer som f.eks. ulike bachelorprogram i logistikk ved HiM (jf. opptak på 230 studenter).

Tabell 1-3 viser statistikken for kullene som startet i 2020, 2019, og 2018. Tabell 4 viser totalen for disse tre kullene. Tallene for kullet som begynte i 2021 og avsluttet i 2024 forelå ikke da data uttrekket ble gjennomført. Vi ser at tallene varierer en del fra kull til kull. Det er derfor naturlig å vektlegge tabell 4.

I tabell 4 ser vi at NHH og Kristiania utmerker seg med en gjennomføring på normert tid på 60 prosent eller mer. Østfold utmerker seg i motsatt retning med en gjennomføring på bare 28 prosent. De fleste institusjonene har en gjennomføring på mellom 40 prosent og 50 prosent på normert tid. HiM ligger omtrent midt i denne haugen med 43 prosent, marginalt svakere enn NTNU, BI, OsloMet, og Stavanger, marginalt sterkere enn HVL, Nord, og USN.

Tabell 1

2020-2023

	Start	Norm	Frafall	Rest
Tromsø	350	0,45	0,29	0,27
USN	615	0,48	0,29	0,23
Stavanger	445	0,47	0,27	0,30
Agder	385	0,53	0,26	0,21
OsloMet	410	0,45	0,33	0,22
NTNU	705	0,41	0,29	0,30
NMBU	120	0,48	0,21	0,31
NHH	540	0,54	0,15	0,31
Nord	230	0,36	0,33	0,31
Kristiania	390	0,64	0,15	0,22
HVL	545	0,40	0,35	0,25
Østfold	160	0,22	0,38	0,40
Molde	230	0,39	0,36	0,25
Innlandet	670	0,45	0,31	0,24
BI	5160	0,45	0,22	0,33

Tabell 2

2019-2022

	Start	Norm	Frafall	Rest
Tromsø	310	0,50	0,26	0,24
USN	530	0,42	0,30	0,28
Stavanger	395	0,50	0,30	0,20
Agder	410	0,56	0,22	0,22
OsloMet	435	0,47	0,31	0,22
NTNU	770	0,47	0,25	0,28
NMBU	110	0,47	0,23	0,30
NHH	485	0,61	0,13	0,25
Nord	200	0,44	0,31	0,25
Kristiania	260	0,65	0,15	0,19
HVL	475	0,40	0,34	0,25
Østfold	150	0,30	0,31	0,40
Molde	195	0,50	0,24	0,26
Innlandet	555	0,45	0,30	0,25
BI	4430	0,49	0,22	0,31

Tabell 3

2018-2021

	Start	Norm	Frafall	Rest
Tromsø	280	0,51	0,27	0,22
USN	575	0,31	0,40	0,29
Stavanger	385	0,41	0,35	0,24
Agder	445	0,53	0,25	0,22
OsloMet	390	0,42	0,37	0,21
NTNU	745	0,50	0,24	0,26
NMBU	120	0,51	0,23	0,26
NHH	450	0,65	0,12	0,23
Nord	225	0,42	0,27	0,31
Kristiania	120	0,63	0,14	0,23
HVL	450	0,40	0,36	0,24
Østfold	150	0,32	0,41	0,27
Molde	195	0,41	0,41	0,18
Innlandet	600	0,46	0,30	0,24
BI	4195	0,43	0,25	0,32

Tabell 4

Totalt

	Start	Norm	Frafall	Rest
Tromsø	940	0,48	0,27	0,24
USN	1720	0,40	0,33	0,27
Stavanger	1225	0,46	0,30	0,23
Agder	1240	0,54	0,24	0,22
OsloMet	1235	0,45	0,34	0,22
NTNU	2220	0,46	0,26	0,28
NMBU	350	0,49	0,22	0,29
NHH	1475	0,60	0,13	0,27
Nord	655	0,41	0,30	0,29
Kristiania	770	0,64	0,15	0,21
HVL	1470	0,40	0,35	0,25
Østfold	460	0,28	0,37	0,35
Molde	620	0,43	0,34	0,23
Innlandet	1825	0,45	0,30	0,24
BI	13785	0,46	0,23	0,31

Gjennomføringsdata BØA lokalt over tid

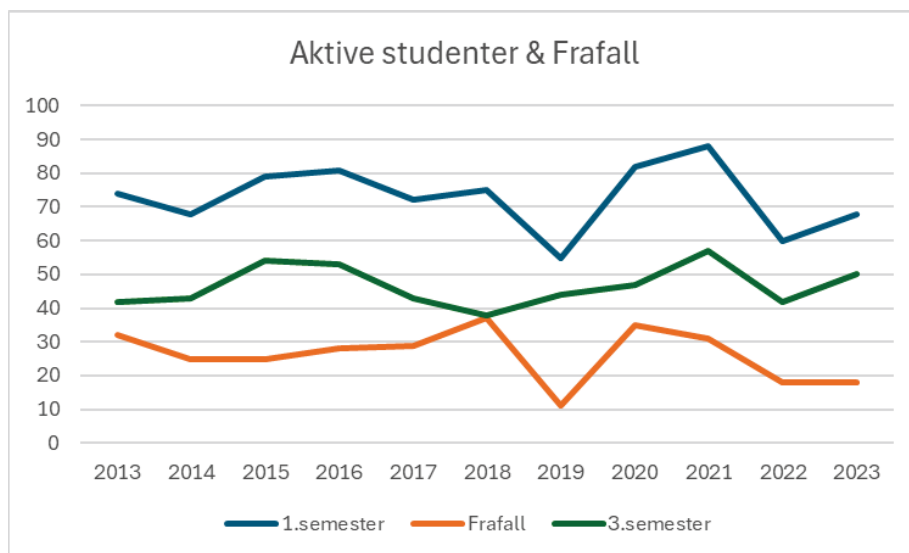
Vi ser nå på statistikken lokalt (tabell 5 under) for tidsperioden 2013-2023. Vi legger da merke til at mye av frafallet kommer før 3.semester. Det er derfor interessant å se litt nærmere på hva som skjer i løpet av det første studieåret.

Tabell 5

Opptaksår		Totalt	Semester							
			1	2	3	4	5	6	7	8
2013	Antall aktive	76	74	63	42	37	35	30	11	11
	Antall ferdig akku.	26	0	1	4	6	7	22	23	26
	Andel ferdig akku.	34,2 %	0,0 %	1,3 %	5,3 %	7,9 %	9,2 %	28,9 %	30,3 %	34,2 %
2014	Antall aktive	68	68	56	43	41	31	30	15	12
	Antall ferdig akku.	31	0	1	1	6	6	22	25	31
	Andel ferdig akku.	45,6 %	0,0 %	1,5 %	1,5 %	8,8 %	8,8 %	32,4 %	36,8 %	45,6 %
2015	Antall aktive	80	79	70	54	50	38	35	9	6
	Antall ferdig akku.	39	0	2	3	7	8	33	37	39
	Andel ferdig akku.	48,8 %	0,0 %	2,5 %	3,8 %	8,8 %	10,0 %	41,3 %	46,3 %	48,8 %
2016	Antall aktive	81	81	71	53	49	43	41	14	12
	Antall ferdig akku.	32	0	3	5	7	8	28	28	32
	Andel ferdig akku.	39,5 %	0,0 %	3,7 %	6,2 %	8,6 %	9,9 %	34,6 %	34,6 %	39,5 %
2017	Antall aktive	77	72	61	43	40	34	32	11	7
	Antall ferdig akku.	32	0	2	4	7	9	27	30	32
	Andel ferdig akku.	41,6 %	0,0 %	2,6 %	5,2 %	9,1 %	11,7 %	35,1 %	39,0 %	41,6 %
2018	Antall aktive	76	75	64	38	28	25	23	12	9
	Antall ferdig akku.	29	0	4	6	9	11	23	23	29
	Andel ferdig akku.	38,2 %	0,0 %	5,3 %	7,9 %	11,8 %	14,5 %	30,3 %	30,3 %	38,2 %
2019	Antall aktive	56	55	51	44	39	34	33	9	9
	Antall ferdig akku.	33	0	3	4	9	9	27	29	33
	Andel ferdig akku.	58,9 %	0,0 %	5,4 %	7,1 %	16,1 %	16,1 %	48,2 %	51,8 %	58,9 %
2020	Antall aktive	84	82	72	47	43	38	34	22	14
	Antall ferdig akku.	26	1	6	6	11	13	26	30	33
	Andel ferdig akku.	31,0 %	1,2 %	7,1 %	7,1 %	13,1 %	15,5 %	31,0 %	35,7 %	39,3 %
2021	Antall aktive	88	88	76	57	52	43	33	15	
	Antall ferdig akku.	7	1	2	4	7	10	28	28	
	Andel ferdig akku.	8,0 %	1,1 %	2,3 %	4,5 %	8,0 %	11,4 %	31,8 %	31,8 %	
2022	Antall aktive	63	60	50	42	38	33			
	Antall ferdig akku.	1	0	1	3	6	6			
	Andel ferdig akku.	1,6 %	0,0 %	1,6 %	4,8 %	9,5 %	9,5 %			
2023	Antall aktive	69	68	64	50					
	Antall ferdig akku.	0	0	2	2					
	Andel ferdig akku.	0,0 %	0,0 %	2,9 %	2,9 %					
2024	Antall aktive	75	75							
	Antall ferdig akku.	0	0							
	Andel ferdig akku.	0,0 %	0,0 %							

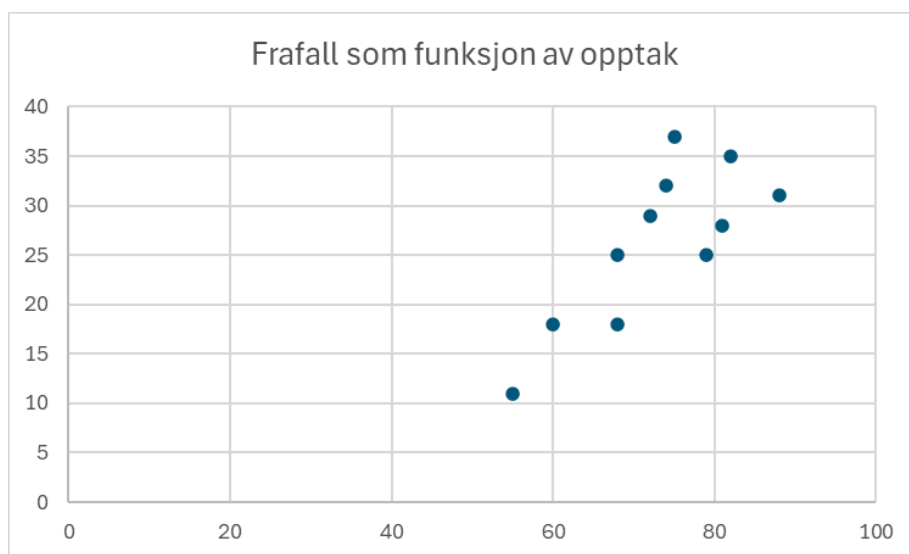
Figur 1 viser antall aktive studenter i 1.semester og i 3.semester samt frafall mellom disse semestrene. Det vi ser er at antall aktive studenter i 3.semester er forholdsvis stabilt mellom 40 og 50 i hele perioden, mens antall aktive i 1.semester og frafall varierer mye mer. Vi legger merke til at i 2019 hvor antall som begynte var på sitt laveste nivå, så falt også frafallet til sitt laveste nivå slik at de faktisk var en svak oppgang i aktive studenter i 3.semester. På samme måte førte de store opptakene i 2020 og 2021 til en økning i frafallet.

Figur 1



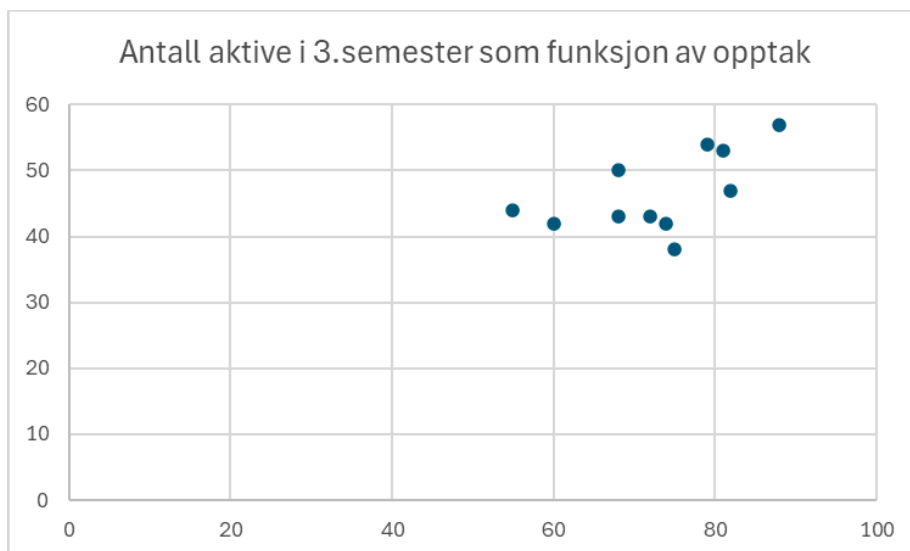
Figur 2 viser et plot av frafall som en funksjon av antall aktive studenter i 1.semester. Vi trenger ikke å gjøre en regresjon for å se at det er en sterk sammenheng mellom antallet som begynner og antallet som slutter. Korrelasjonen er 0,79.

Figur 2



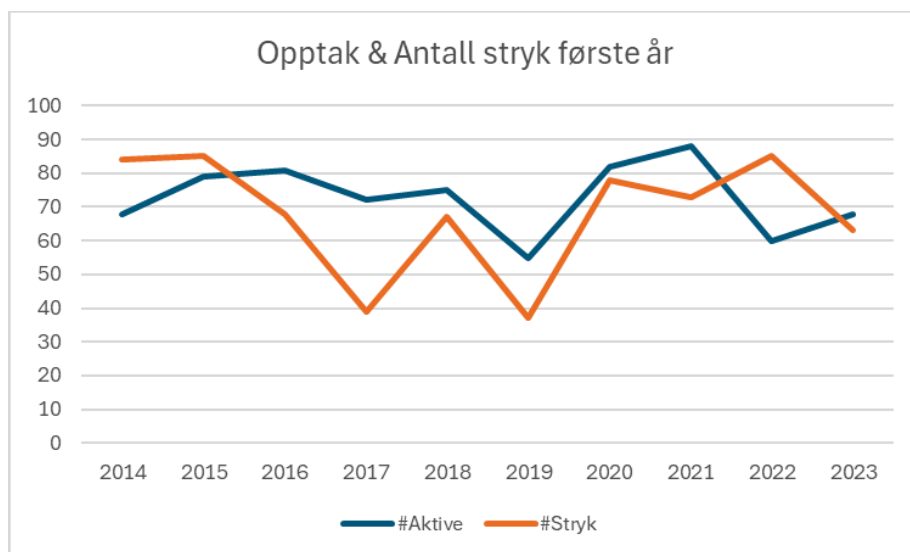
Figur 3 viser et plot av aktive studenter i 3.semester som en funksjon av antall aktive studenter i 1.semester. Her er det også en sammenheng, men svakere enn i figur 2. Korrelasjonen er 0,58. En økning i antall studenter i 1.semester fra 60 til 80 gir omtrent en økning i antall studenter i 3.semester fra drøyt 40 til drøyt 50.

Figur 3



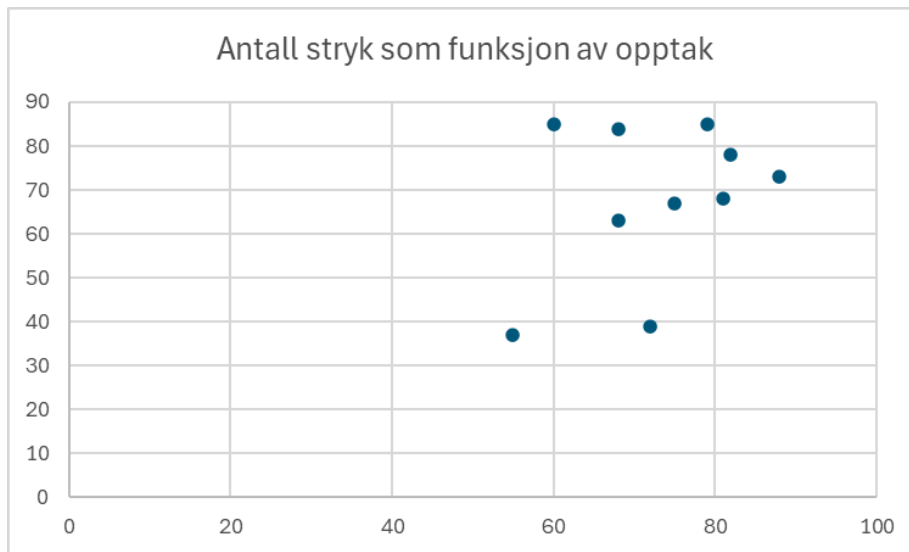
Figur 4 viser sammenhengen mellom antall studenter som tas opp og antall stryk ved alle ordinære eksamener første år.

Figur 4



Figur 5 viser et plot av antall stryk ved ordinær eksamen som funksjon av antall studenter tatt opp. Sammenhengen er ikke spesielt sterk. Korrelasjonen er 0,35.

Figur 5



Konklusjon om gjennomføring BØA

Bachelorprogrammer innen økonomi og administrasjon rundt omkring i landet har et relativt stort frafall sammenlignet med f.eks. bachelor i sykepleie. Hos oss kommer dette frafallet i hovedsak før 3.semester. Tilsynelatende er det slik at år med store opptak også gir stort frafall. Sammenhengen mellom størrelsen på opptaket og frafallet er sterkere enn sammenhengen mellom opptak og stryk. Det er derfor vanskelig å argumentere for at stryk leder til frafallet. En plausibel forklaring er at man får inn mange halvinteresserte studenter ved større opptak og at flere av disse faller fra i løpet av første studieår. Det er likevel viktig å påpeke at et større opptak gir flere studenter i 3.semester til tross for at frafallet øker når opptaket øker.

Rekruttering fra bachelor øk/adm til HiMs masterprogrammer

Tabell 6 under viser hvor mange som har blitt tatt opp ved HiMs masterprogrammer som har bakgrunn fra bachelor øk/adm ved HiM. I gjennomsnitt er det knapt 9 studenter per år som fortsetter ved et av masterprogrammene ved HiM. De fleste begynner enten på master programmet i Økonomi og administrasjon eller master programmet i Samfunnsendring, organisasjon, og ledelse. Masterprogrammet i Logistikk tiltrekker seg også en del studenter, mens bare en student har fortsatt på masterprogrammet i Sport Management. Ellers ser vi ganske stor variasjon fra år til år (fra 1 student i 2013 til 19 studenter i toppåret 2018).

Tabell 6

	MØA	SOL	LOG	Sport	Sum
2013	0	0	1	0	1
2014	1	0	1	0	2
2015	0	2	0	0	2
2016	1	2	3	0	6
2017	4	0	1	1	6
2018	9	9	1	0	19
2019	4	6	4	0	14
2020	7	4	5	0	16
2021	9	4	1	0	14
2022	6	4	0	0	10
2023	3	2	1	0	6
2024	0	3	6	0	9
Totalt	44	36	24	1	105

Inndeling av bedriftsøkonomi ved HiM vs. andre institusjoner

Vi ser her på inndelingen av bedriftsøkonomikursene ved HiM og sammenligner dette med et utvalg av andre institusjoner.

Vårt program

Den nasjonale bachelor planen i økonomi og administrasjon krever minimum 30 studiepoeng innen bedriftsøkonomiske fag. Fagfeltet bedriftsøkonomi kan videre deles inn i finansregnskap, økonomisk styring, og finans. Ved HiMs bachelor har vi lenge hatt følgende inndeling av disse kursene:

BØK105	Finansregnskap 1	7,5 stp	1.semester
BØK205	Økonomistyring og regnskap	7,5 stp	2.semester
BØK300	Finansiell- og økonomisk styring	15 stp	3.semester

Programmets innhold er i dag inndelt slik at det er omtrent 10 studiepoeng finansregnskap, 10 studiepoeng økonomisk styring, og 10 studiepoeng finans fordelt på disse tre kursene.

NHHs program

NHHs program har 37,5 stp obligatorisk bedriftsøkonomi fordelt på følgende kurs.

BED1	Grunnleggende bedriftsøkonomi	7,5 stp	1.semester
BED2	Finansregnskap	7,5 stp	3.semester
BED3	Investering og Finans	7,5 stp	4.semester
BED4	Bedriftsøkonomiske beslutninger	7,5 stp	5.semester
BED5	Økonomisk styring	7,5 stp	6.semester

BED4 er et kurs i operasjonsanalyse som ville vært definert som logistikk kurs hos HiM. Ellers har de to kurs i økonomisk styring, et kurs innen finansregnskap og et kurs i finans.

BIs program

BIs program har 45 stp obligatorisk bedriftsøkonomi fordelt på følgende kurs.

BØK3430	Innføring i bedriftsøkonomi og finans	7,5 stp	1.semester
BØK3423	Finans	7,5 stp	2.semester
BØK3532	Finansregnskap og regnskapsanalyse	7,5 stp	3.semester
BØK3632	Finansiell styring	7,5 stp	3.semester
BØK3561	Prestasjonsstyring	7,5 stp	4.semester
BØK3651	Strategisk økonomistyring	7,5 stp	6.semester

Innføringskurset er likt fordelt mellom de tre grenene i faget. Ellers er det 15 stp finans, 15 stp økonomisk styring og 7,5 stp finansregnskap.

NTNU Trondheims program

NTNU har 30 stp obligatorisk bedriftsøkonomi fordelt på følgende kurs.

BØA1100	Bedriftsøkonomi med regnskap	7,5 stp	1.semester
BØA1200	Finansregnskap med analyse	7,5 stp	2.semester
BØA2100	Driftsregnskap med budsjettering	7,5 stp	3.semester
BØA2200	Investering og finansiering	7,5 stp	4.semester

Her er fordelingen omtrent 12,5 stp økonomisk styring, 10 stp finansregnskap, og 7,5 stp finans.

UiS program

Dette programmet har 30 stp bedriftsøkonomi fordelt på tre kurs.

BØK195	Grunnleggende regnskap og bed.øk	10 stp	3.semester
BØK260	Corporate Finance	10 stp	3.semester
BØK301	Driftsregnskap og økonomistyring	10 stp	4.semester

Her er fordelingen 10 stp på hvert område.

Agders program

Dette programmet har 30 stp bedriftsøkonomi fordelt på fire kurs.

BE111	Innføring i finansregnskap	7,5 stp	1.semester
BE110	Innføring i økonomisk styring	7,5 stp	2.semester
BE209	Finansregnskap og rapportering	7,5 stp	3.semester
BE210	Investering og finansiering	7,5 stp	4.semester

Her er fordeling 15 stp finansregnskap, og 7,5 stp på de to andre retningene.

HINN Lillehammer

Detter programmet har 37,5 stp bedriftsøkonomi fordelt på fem kurs.

ØK1012	Grunnleggende regnskap	7,5 stp	1.semester
ØKA1016	Grunnleggende bed.øk	7,5 stp	2.semester
ØKA2002	Økonomistyring	7,5 stp	3.semester
ØKA1019	Investments and financial management	7,5 stp	4.semester
ØKA1014	Videregående regnskap	7,5 stp	4.semester

Her er fordeling 15 stp finansregnskap, 15 stp økonomisk styring, og 7,5 stp finans.

Konklusjon

Oppsummert er det ingen andre av disse programmene som har bedriftsøkonomikurs med et omfang på 15 stp. Det som er felles for alle er minimum 7,5 stp i hver retning innen bedriftsøkonomi. De fleste har en overvekt innen en av retningene. Dette betyr at hvis vi danner et kurs i hver retning, så står vi ganske fritt i hvordan vi setter sammen det fjerde kurset i bedriftsøkonomi. En naturlig løsning kan være et felles introduksjonskurs til fagområdet som skaper en felles plattform.

Foreløpig hovedkonklusjon for evalueringen

Det ser ut som om frafallet i løpet av studiet bestemmes av krefter utenfor vår kontroll. I studieprogram hvor ferdigstillelse av grad ikke er et krav for yrkesutøvelse vil jobbmuligheter og familieliv påvirke gjennomføringen. Hvis man ser bort fra to spesielle institusjoner som NHH og Kristiania, har de fleste institusjonene i Norge som tilbyr øk/adm-utdanninger ganske like gjennomføringstall. HiMs programmer innen området utmerker seg ikke spesielt i forhold til de nasjonale tallene. Lokalt tyder tallene på at første studieår benyttes som et forsøks år for mange studenter. Antall aktive studenter i 3.semester er betydelig mer stabilt enn antall aktive studenter i 1.semester.

Ellers viser evalueringen at store obligatoriske kurs på 15 studiepoeng innen bedriftsøkonomi er svært uvanlig nasjonalt. Normen er kurs på 7,5 studiepoeng. Fagmiljøet bør derfor vurdere å splitte opp BØK300 i to mindre kurs. Dette bør også vurderes i forhold til BØK400 som er obligatorisk i regnskapsførerprofilen.

Vedlegg 1.

Fra møtoreferatet enhetsmøte 22. og 23. mai 2023.

23/14 Evaluering av BØA-planen

Behandling

Gjeldende BØA-plan ble vedtatt av UHR ØA i 2018, med sikte på implementering i 2019. Samtidig ble det lagt vekt på at planen skulle evalueres etter å ha virket en periode. I de fleste tilfeller avsluttet det første kullet som har fullført etter den nye planen sitt bachelorstudium i 2022.

På enhetsmøtet i Tromsø i november 2022, ble det vedtatt å gjennomføre en evaluering av BØA-planen. ØA-Utdanning fikk i oppdrag å gjennomføre evalueringen og inkludere de innspillene som fremkom i møtet. Et brev og et kartleggingsskjema med spørsmål ble sendt til institusjonene i januar 2023.

I enhetsmøtet presenterte leder for ØA-Utdanning, Gunnar Bendheim, rapporten fra kartleggingen og ØA-Utdanning sine vurderinger og anbefalinger til hvordan funnene i kartleggingen kan følges opp videre.

Kartleggingen viser at BØA-planen anses som god, og det ble ikke meldt inn store behov for endringer. Noen spørsmål ble likevel stilt, i tillegg til noen forslag til justeringer. På bakgrunn av tilbakemeldingene, utarbeidet ØA-Utdanning noen punkter for videre vurdering som ble presentert i møtet – og som er inkludert i rapporten.

Møtet ble delt inn i grupper for å diskutere funnene og anbefalingene samt det videre arbeidet med evalueringen. Gruppene fikk utdelt fire spørsmål til diskusjon i møtet (spørsmålene ligger i Bendheims presentasjon som legges ved referatet).

Innspill og kommentarer fra gruppene legges også ved referatet.

Noen av hovedpunktene i tilbakemeldingene:

- Fagorganene bør brukes til å lage veiledninger til planen – for å fremme lik forståelse og forhindre ulike tolkninger. Veiledningene bør være førende, ikke bindende.
- Siviløkonomgraden skal være standardisert
- ESB er ofte integrert i andre fag – og deri ligger nok noe av utfordringene. Å fjerne dokumentasjonskrav kan likevel ha uheldige konsekvenser
- Å be om dokumentasjon på alle tre RSB-områder er ikke nødvendig, men samtidig kan det være uheldig å ta det helt bort.
- Kanskje tiden er inne til å be institusjonene lage dedikerte ESB-kurs? Eller tenke nytt og heller tilby kurs i etikk og dannelse?
- Vurderingene til den gradsgivende institusjonen bør legges til grunn ved opptak til master
- Planen er tydelig nok i dag når det gjelder læringsutbyttebeskrivelsene
- Viktig å beholde balansen mellom valgfrihet og felles standard
- Internasjonale akkrediteringskrav bør ikke inn i planen, men helles løftes som et tema i enhetsmøtene – og der arbeide for en større harmonisering mellom nasjonale og internasjonale akkrediteringsprosesser.

Vedtak

UHR-ØA takker for en god rapport med gode anbefalinger og gir arbeidsutvalget fullmakt til å følge opp arbeidet i henhold til diskusjonene og innspillene gitt i møtet.

Vedlegg 2

STUDIEPROGRAMRAPPORT 2023-2024

Studieprogram: Bachelor i økonomi og administrasjon

Studieleder: Knut P. Heen

1. Antall søkere og opptak til programmet

De siste ti årene har programmet hatt mellom 63 og 97 førsteprioritetssøkere pr år. Det gis tilbud til langt flere, mellom 111 og 175. Rundt 90 svarer vanligvis ja, og oppmøte ligger vanligvis i området 75-80 studenter. I 2019 var både antall ja-svar og oppmøte spesielt lavt. I korona-årene 2020 og 2021 opplevde vi en markant oppgang i både ja-svar og oppmøte. Nå i 2024 var antall møtt innenfor normalen, og vi merker oss at antall 1.pri søkere er tilbake på normalen etter en dipp i 2023. Ellers varier tallene noe fra år til år. Tabell 1 viser antall søkere, tilbud, aksepteringer, og antall møtt for hvert år. Det er interessant å merke seg at korrelasjonen mellom antall 1.pri søkere og antall møtt er svært lav, bare 0,26, mens korrelasjonen mellom fått tilbud og møtt er hele 0,69. Dette betyr at vi rekrutterer svært mange som ikke har oss som 1.pri.

Tabell 1

År	Søkere (1.pri)	Fått tilbud (NOM)	Svart ja	Møtt
2015	83	174	96	81
2016	71	137	97	82
2017	79	175	88	74
2018	94	159	90	79
2019	78	111	67	58
2020	94	154	97	76
2021	97	162	107	97
2022	91	126	71	62
2023	63	150	88	76
2024	89	173	97	85

Programmet rekrutterer i hovedsak fra Møre og Romsdal. Dette er ganske naturlig siden alle nabofylkene (Trøndelag, Innlandet, Vestlandet) har tilsvarende program. I tillegg finnes det et tilsvarende program ved NTNU Ålesund. De siste ti årene har andelen fra Møre og Romsdal variert mellom ca. 65 prosent og ca. 75 prosent, med unntak av 2015. Tabell 2 viser andelen fra Møre og Romsdal for de som rekrutteres inn i programmet.

Tabell 2

Hjemfylke startende	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Møre og Romsdal	42	62	50	55	41	58	63	51	49	64
Andre	39	19	25	22	19	32	32	17	27	20
Totalt	81	81	75	77	60	90	95	68	76	84
Andel fra MR	51,9 %	76,5 %	66,7 %	71,4 %	68,3 %	64,4 %	66,3 %	75,0 %	64,5 %	76,2 %

Kjønnsfordelingen blant programmets aktive studenter har vært ca. 50/50. Tabell 3 viser kjønnsfordelingen av alle aktive studenter de siste syv årene.

Tabell 3

Årstall	Kjønn	Aktive	Prosent
2015	Totalt	178	
	K	91	0,51
	M	87	0,49
2016	Totalt	188	
	K	97	0,52
	M	91	0,48
2017	Totalt	188	
	K	96	0,51
	M	92	0,49
2018	Totalt	181	
	K	89	0,49
	M	92	0,51
2019	Totalt	148	
	K	72	0,49
	M	76	0,51
2020	Totalt	176	
	K	77	0,44
	M	99	0,56
2021	Totalt	190	
	K	82	0,43
	M	108	0,57
2022	Totalt	171	
	K	75	0,44
	M	96	0,56
2023	Totalt	188	
	K	91	0,48
	M	97	0,52
2024	Totalt	195	
	K	87	0,45
	M	108	0,55

2. Studieprogresjon og karakterer

Progresjon og karakterer varierer naturligvis ganske mye fra individ til individ. De siste ti årene har rundt 10 prosent av studentene gjort seg ferdig med det 3-årige programmet i løpet av 2 år. Dessverre for oss er det bare 30-40 prosent som er ferdig etter 3 år. Etter 4 år øker dette til 35-50 prosent. Det største frafallet skjer mellom første og andre studieår. Antall aktive studenter faller vanligvis til 40-50 i tredje semester. Av de som fortsatt er aktive i tredje semester er det ofte opp mot 75 prosent som er ferdig på normert tid. Tabell 4 viser opptaks år og fremdrift.

Tabell 4

Opptaksår		Totalt	Semester							
			1	2	3	4	5	6	7	8
2013	Antall aktive	76	74	63	42	37	35	30	11	11
	Antall ferdig akku.	26	0	1	4	6	7	22	23	26
	Andel ferdig akku.	34,2 %	0,0 %	1,3 %	5,3 %	7,9 %	9,2 %	28,9 %	30,3 %	34,2 %
2014	Antall aktive	68	68	56	43	41	31	30	15	12
	Antall ferdig akku.	31	0	1	1	6	6	22	25	31
	Andel ferdig akku.	45,6 %	0,0 %	1,5 %	1,5 %	8,8 %	8,8 %	32,4 %	36,8 %	45,6 %
2015	Antall aktive	80	79	70	54	50	38	35	9	6
	Antall ferdig akku.	39	0	2	3	7	8	33	37	39
	Andel ferdig akku.	48,8 %	0,0 %	2,5 %	3,8 %	8,8 %	10,0 %	41,3 %	46,3 %	48,8 %
2016	Antall aktive	81	81	71	53	49	43	41	14	12
	Antall ferdig akku.	32	0	3	5	7	8	28	28	32
	Andel ferdig akku.	39,5 %	0,0 %	3,7 %	6,2 %	8,6 %	9,9 %	34,6 %	34,6 %	39,5 %
2017	Antall aktive	77	72	61	43	40	34	32	11	7
	Antall ferdig akku.	32	0	2	4	7	9	27	30	32
	Andel ferdig akku.	41,6 %	0,0 %	2,6 %	5,2 %	9,1 %	11,7 %	35,1 %	39,0 %	41,6 %
2018	Antall aktive	76	75	64	38	28	25	23	12	9
	Antall ferdig akku.	29	0	4	6	9	11	23	23	29
	Andel ferdig akku.	38,2 %	0,0 %	5,3 %	7,9 %	11,8 %	14,5 %	30,3 %	30,3 %	38,2 %
2019	Antall aktive	56	55	51	44	39	34	33	9	9
	Antall ferdig akku.	33	0	3	4	9	9	27	29	33
	Andel ferdig akku.	58,9 %	0,0 %	5,4 %	7,1 %	16,1 %	16,1 %	48,2 %	51,8 %	58,9 %
2020	Antall aktive	84	82	72	47	43	38	34	22	14
	Antall ferdig akku.	26	1	6	6	11	13	26	30	33
	Andel ferdig akku.	31,0 %	1,2 %	7,1 %	7,1 %	13,1 %	15,5 %	31,0 %	35,7 %	39,3 %
2021	Antall aktive	88	88	76	57	52	43	33	15	
	Antall ferdig akku.	7	1	2	4	7	10	28	28	
	Andel ferdig akku.	8,0 %	1,1 %	2,3 %	4,5 %	8,0 %	11,4 %	31,8 %	31,8 %	
2022	Antall aktive	63	60	50	42	38	33			
	Antall ferdig akku.	1	0	1	3	6	6			
	Andel ferdig akku.	1,6 %	0,0 %	1,6 %	4,8 %	9,5 %	9,5 %			
2023	Antall aktive	69	68	64	50					
	Antall ferdig akku.	0	0	2	2					
	Andel ferdig akku.	0,0 %	0,0 %	2,9 %	2,9 %					
2024	Antall aktive	75	75							
	Antall ferdig akku.	0	0							
	Andel ferdig akku.	0,0 %	0,0 %							

Vi ser nå nærmere på kursene i første semester. Studentene følger da ADM100 Organisasjon 1, ADM120 Markedsføring, BØK105 Finansregnskap, og MAT100 Matematikk. Det er et gjennomgående fenomen at strykprosenten er relativt høy (ordinær eksamen). Gjennomsnittskarakteren ligger derimot ofte rundt en svak C. Tabell 5 viser antall studenter, strykprosent, og gjennomsnittskarakter (hvor A=5, B=4, osv.). Kullet som startet høsten 2022 utmerker seg negativt når det gjelder både strykprosent og karakterer. Dette var en forventet endring siden vi gikk tilbake til skriftlig skoleeksamen dette året. Resultatene er noe bedre for kullet som startet høsten 2023.

Tabell 5

Fag	År	Antall Studenter	Strykprosent	Gj.snitt
ADM100	2015	72	4,5 %	3,2
	2016	63	13,6 %	3,1
	2017	58	20,8 %	2,8
	2018	95	5,5 %	2,8
	2019	73	1,5 %	2,8
	2020	65	11,9 %	2,7
	2021	67	10,8 %	2,8
	2022	42	18,2 %	2,5
	2023	55	13,6 %	2,6
ADM120	2015	89	8,3 %	2,9
	2016	71	7,0 %	3,4
	2017	63	5,7 %	3,1
	2018	76	23,1 %	2,3
	2019	63	28,0 %	2,2
	2020	88	14,3 %	3,7
	2021	86	10,1 %	2,9
	2022	75	44,4 %	2,1
	2023	94	4,8 %	2,7
BØK105	2015	75	32,8 %	2,1
	2016	67	22,2 %	2,9
	2017	69	14,3 %	2,1
	2018	60	7,4 %	2,5
	2019	58	3,8 %	2,3
	2020	54	11,1 %	2,1
	2021	73	7,0 %	2,4
	2022	34	30,0 %	2,1
	2023	53	28,6 %	2,7
MAT100	2015	74	33,3 %	3,0
	2016	73	23,3 %	2,7
	2017	68	12,3 %	2,8
	2018	68	32,8 %	2,8
	2019	56	22,2 %	3,2
	2020	62	14,5 %	2,5
	2021	73	11,9 %	2,8
	2022	39	51,4 %	2,1
	2023	67	8,5 %	3,1

I andre semester følger studentene ADM205 Organisasjon 2, BØK205 Økonomisk Styring, MAT110 Statistikk 1, og SØK200 Mikroøkonomi. Undervisning både våren 2020 og våren 2021 ble påvirket av koronatiltak, også eksamensformen våren 2022 ble påvirket. Dette ser ikke ut til å ha påvirket eksamensresultatene i særlig grad. Vi ser også her at kullet som begynte høsten 2022 utmerker seg med svært høy strykprosent i SØK200 og svake karakterer. Det ser også ut som dette kullet har færre studenter som tar eksamen enn i tidligere år. Igjen er det slik at kullet som startet høsten 2023 gjør det noe bedre både i karakterer og antall som avlegger eksamen.

Tabell 6

Fag	År	Antall Studenter	Strykprosent	Gj.snitt
ADM205	2016	74	1,6 %	3,3
	2017	66	9,6 %	3,1
	2018	83	11,3 %	2,4
	2019	52	4,3 %	2,2
	2020	60	1,9 %	3,1
	2021	67	26,2 %	2,0
	2022	66	15,9 %	1,9
	2023	42	8,8 %	2,7
	2024	64	19,6 %	2,8
BØK205	2016	69	22,6 %	2,3
	2017	53	8,0 %	3,0
	2018	71	2,0 %	2,8
	2019	35	28,6 %	2,5
	2020	43	0,0 %	2,2
	2021	47	8,9 %	2,7
	2022	62	18,0 %	2,6
	2023	32	21,4 %	2,4
	2024	53	14,9 %	2,5
MAT110	2016	60	10,2 %	3,4
	2017	59	16,0 %	3,1
	2018	67	3,6 %	3,0
	2019	51	21,4 %	2,9
	2020	46	4,3 %	3,7
	2021	61	27,3 %	2,4
	2022	64	18,6 %	2,7
	2023	34	18,5 %	2,6
	2024	57	7,1 %	3,0
SØK200	2016	87	25,4 %	2,9
	2017	69	19,7 %	3,2
	2018	91	1,4 %	3,0
	2019	52	8,7 %	2,8
	2020	63	8,3 %	2,7
	2021	66	17,2 %	1,7
	2022	65	21,7 %	2,4
	2023	33	40,7 %	1,9
	2024	51	26,0 %	2,4

I tredje semester følger studentene ADM300 Foretaksstrategi, BØK300 Finansiell og Økonomisk Styring, samt SØK100 Makroøkonomi. I dette semesteret er det BØK300 (15 sp) som utmerker seg med en relativt høy strykprosent hvert år (se tabell 7). Strykprosenten var spesielt høy høsten 2022. Noe som var forventet når man gikk tilbake til skoleeksamen.

Tabell 7

Fag	År	Antall Studenter	Strykprosent	Gj.snitt
ADM300	2015	53	2,4 %	3,8
	2016	66	1,6 %	3,7
	2017	57	6,0 %	3,5
	2018	65	8,9 %	3,5
	2019	52	7,5 %	3,1
	2020	57	9,4 %	3,2
	2021	56	8,3 %	3,4
	2022	65	11,3 %	3,6
	2023	71	8,2 %	3,4
BØK300	2015	52	19,4 %	3,1
	2016	61	27,3 %	2,8
	2017	67	19,6 %	2,7
	2018	55	19,2 %	2,6
	2019	43	28,9 %	2,3
	2020	56	18,2 %	2,8
	2021	59	15,8 %	3,1
	2022	60	52,1 %	2,7
	2023	54	36,4 %	2,4
SØK100	2015	50	17,0 %	2,2
	2016	74	34,4 %	2,5
	2017	72	5,1 %	2,4
	2018	61	0,0 %	3,0
	2019	47	15,2 %	2,9
	2020	68	3,3 %	3,0
	2021	75	21,9 %	2,3
	2022	60	9,6 %	2,9
	2023	24	13,0 %	3,0

I fjerde semester har studentene bare to obligatoriske fag. Dette er ADM201 Samfunnsvitenskapelig Metode og ADM620 Etikk. Våren 2020 og våren 2021 påvirket koronatiltak både undervisningen og eksamensformen. Våren 2020 var strykprosent i Etikk litt høyere enn normalt. Gjennomsnittskaracteren for denne eksamen var ikke oppgitt i datamaterialet i Tableau. I fjerde semester er strykprosenten lav, og gjennomsnittskaracteren er relativt høy (svak B, se tabell 8).

Tabell 8

Fag	År	Antall Studenter	Strykprosent	Gj.snitt
ADM201	2016	38	0,0 %	3,8
	2017	57	0,0 %	3,7
	2018	65	0,0 %	3,6
	2019	66	3,4 %	3,8
	2020	35	0,0 %	4,0
	2021	50	0,0 %	3,5
	2022	47	10,3 %	3,5
	2023	59	17,1 %	3,6
	2024	61	24,0 %	3,8
ADM620	2016	48	4,3 %	3,9
	2017	56	0,0 %	3,8
	2018	45	0,0 %	3,7
	2019	40	5,1 %	3,2
	2020	26	15,4 %	
	2021	41	0,0 %	3,6
	2022	32	6,3 %	2,6
	2023	50	0,0 %	3,0
	2024	44	5,1 %	3,1

Oppsummert synes det som om første året generelt sett er ganske tøft for en del av studentene. I påfølgende semestre sliter studentene med de kvantitative fagene. De kvalitative fagene har generelt sett lavere strykprosent og høyere gjennomsnittskarakter.

3. Studieprogramkvalitet

Studieprogrammet er underlagt UHR-ØAs plan for bachelor i økonomi og administrasjon.¹ Dette betyr at fagsammensetningen i programmet vedtas på nasjonalt plan i samarbeid med representanter for både studenter og arbeidsliv. Per dags dato gjelder følgende fagsammensetning for de obligatoriske fagene:

Bedriftsøkonomiske fag	30 – 45 sp
Administrative fag	30 – 45 sp
Samfunnsøkonomiske fag	15 – 30 sp
Metodefag	20 – 30 sp
Etikk, samfunnsansvar, bærekraft	7,5 – 15 sp

Vårt program ligger på minimumsnivået i alle kategoriene. Dette betyr at vi har maksimert antall valgfag. Det er totalt 105 sp obligatoriske fag og dermed 75 sp valgfag.

UHR-ØAs siste plan (2018) legger stort sett føringer på kurssammensetning samt overordnede læringsmål for programmet. Planen går ikke ned på pensumnivå i kursene. UHR-ØAs tidligere plan (2011) la imidlertid også føringer helt ned på kursnivå. I vårt program er det fremdeles slik at pensum i de obligatoriske kursene følger den mer detaljerte planen fra 2011. For noen år siden ble det gjort en innsats for å få en klarere sammenheng mellom læringsmålene på programnivå og læringsmålene på kursnivå. Det ser ikke ut som dette arbeidet har hatt noen innflytelse på hverken rekruttering, strykprosent, karakterer, eller gjennomføring generelt.

I løpet av de siste årene har det ikke kommet opp spesielle saker i kvalitetsteamet hvor det har vært behov for store endringer.

¹ <https://www.uhr.no/f/p1/i48e11d18-8b76-4089-acb1-511fa13135e4/boa-plan-vedtatt-av-uhr-oa-november-2018-endelig.pdf>

4. Oppsummering

Programmet rekrutterer i hovedsak studenter fra Møre og Romsdal. Antall søkere har vært på vei nedover de siste fem årene, men opptakene i 2020 og 2021 viser et oppsving. I 2022 var vi tilbake på 2019 nivå, mens vi i 2023 og 2024 er tilbake til normalen. Etter første studieår faller antallet aktive studenter til 40 – 50 i 3.semester. Dette synes å være uavhengig av hvor mange som startet. Knappt 30 fullfører på normert tid (også dette synes å være uavhengig av hvor mange som startet). De spesielle forholdene siden våren 2020 (korona) ser ikke ut til å ha påvirket studieprogresjonen nok til at det vises i statistikkene. Ellers er det lite nytt å rapportere siden årsrapporten sist år.

Når det gjelder dette med gjennomføring så må det påpekes at vi får inn svært mange emnestudenter som skal gjennomføre bachelorgraden svært mange år etter at graden ble påbegynt (10-20 år). Da er ofte forklaringen for at man ikke ble ferdig tidligere at man fikk jobb, barn, eller begge deler.